

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่อง กระบวนการพยาบาล
สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตร
พยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี)

นางสาว สภาวเดือน มงคลสุนทรักษ์

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2539

ISBN 974-635-075-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A DEVELOPMENT OF SELF LEARNING PACKAGE ON NURSING PROCESS
FOR THE FIRST YEAR NURSING STUDENTS, DIPLOMA PROGRAM
IN NURSING SCIENCE (EQUIVALENT TO BACHELOR DEGREE)

Miss Sakawduan Mongkonsukontharuk

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement

for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

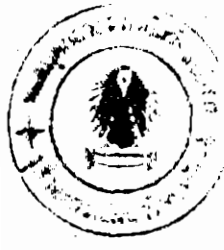
Graduate School

Chulalongkorn University

Academic Year 1996

ISBN 974-635-076-5

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สกวเดือน มงคลสุนทรภัก : การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) (A DEVELOPMENT OF SELF LEARNING PACKAGE ON NURSING PROCESS FOR THE FIRST YEAR NURSING STUDENTS, DIPLOMA PROGRAM IN NURSING SCIENCE (EQUIVALENT TO BACHELOR DEGREE)) อ. ที่ปรึกษา : รศ.ดร. ประนอม โอทกานนท์, 204 หน้า. ISBN 974 - 635 - 076 - 5

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาล สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรดิตถ์ สังกัดสถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้คือแบบสอบถามเลือกตอบและแบบสอบถามที่มีความเที่ยงเท่ากับ .84 และ .64 ตามลำดับ

ผลการทดลองพบว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 91.00/86.36 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน 85/85 และการทดสอบประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนชุดการเรียนรู้ของประชากรมากกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาล สำหรับนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 หลักสูตรประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์ (เทียบเท่าปริญญาตรี) ที่สร้างขึ้นสามารถช่วยให้นักศึกษาพยาบาลเรียนรู้เรื่องกระบวนการพยาบาลได้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา ..... คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา ..... การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิสิต ..... *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ..... *[Signature]*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาอาวุโส .....

C786155 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEY WORD: SELF LEARNING PACKAGE / NURSING PROCESS / THE FIRST YEAR NURSING

STUDENTS / DIPLOMA IN NURSING SCIENCE (EQUIVALENT TO BACHELOR DEGREE)

SAKAWDUAN MONGKONSUKONTHARUK : A DEVELOPMENT OF SELF LEARNING PACKAGE ON NURSING PROCESS FOR THE FIRST YEAR

NURSING STUDENTS, DIPLOMA PROGRAM IN NURSING SCIENCE

(EQUIVALENT TO BACHELOR DEGREE). THESIS ADVISOR : ASSO. PROF

PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. 204 pp. ISBN 974 - 635 - 076 - 5

The purpose of this research was to develop the self learning package on nursing process for the first year nursing students, Diploma Program in Nursing Science (Equivalent to Bachelor Degree).

The research subjects consisted of 44 first year nursing students, Bhoromrajonn Nursing college, Udonthani, under the Jurisdiction of the Phrabhoromrajanok Institution, the ministry of Public Health, The research instrument was the multiple choice test and essay type test with reliability of .84 and .64 respectively.

The experiment revealed that the efficiency of self learning package were 91.00/ 86.36 which met the standard criteria of 85/85. There was a significant difference of arithmetic mean between pre and post test at .05. The post test scores was higher than pre test. This evidence showed that the constructed self learning package can be used effectively on teaching of nursing process.

ภาควิชา .....
สาขาวิชา .....
ปีการศึกษา 2539

ลายมือชื่อนิตด .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความสามารถของ รองศาสตราจารย์ ดร. ประพนอม โอทกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาให้คำแนะนำจนทำให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ และมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วยความสามารถของ ดร. วรรมวิไล จันทราภา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เนงลักษณ์ วิรัชชัย ซึ่งเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์อำพล จินดาวัฒนะ ผู้อำนวยการสถาบันพระบรมราชชนก อาจารย์ปาริชาติ มาลัย ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิ ประสงค์ อาจารย์ศารทพร คงจา ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี ที่ได้กรุณาอนุญาตให้เก็บข้อมูลและทดลองวิจัย ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลอุตรธานีที่ได้กรุณาอนุญาตให้ถ่ายสไลด์ภายในโรงพยาบาล ขอขอบพระคุณอาจารย์กุลธิดา สุนุกพันธ์ อาจารย์สุมาลี คุณแสง อาจารย์กาญจนา ประสารปราน ขอขอบคุณอาจารย์มณีรัตน์ สุวรรณธรรมา และอาจารย์วิจนา สกฤดี ที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในการเก็บข้อมูลและการทดลองวิจัย เป็นอย่างดี และขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุตรธานี และวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สรรพสิทธิประสงค์ ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณรุ่งโรจน์ และคุณทวีพร เมินเมือง ขอขอบคุณคุณศุภชัย คุณวารุณี และคุณกฤษณา เมินเมือง ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณคุณวินัยและคุณวิลาวัลย์ ยุติบรรพ์ ขอขอบคุณคุณกฤษญา บัวพุ่ม และเด็กหญิงวิจิตรา ไวยกิจ ที่ให้ความช่วยเหลือในการวิจัยเป็นอย่างดี ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และพี่ ๆ ทุกคน และขอขอบคุณน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือทุกประการและเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา ขอขอบพระคุณและขอขอบคุณผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยซึ่งผู้วิจัยไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อ คุณแม่ คุณลุง คุณป้า ครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้แก่ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญเรื่อง.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
การจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	9
แนวคิดการจัดการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	9
การจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎี.....	10
แบบรายบุคคล.....	10
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	11
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน.....	11
แบบรายกลุ่ม.....	12
การศึกษานอกสถานที่.....	12
การสัมมนา.....	13
กรณีศึกษา.....	13

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.....	14
แบบรายบุคคล.....	15
การวางแผนการพยาบาล.....	15
การเยี่ยมตรวจทางการพยาบาล.....	15
แบบรายกลุ่ม.....	16
การประชุมปรึกษาการพยาบาล.....	16
การสาธิต.....	16
การสอนในคลินิก.....	17
กรณีศึกษา.....	17
กระบวนการพยาบาล.....	18
ความหมาย.....	18
ความสำคัญ.....	18
ขั้นตอน.....	19
การประเมินผู้รับบริการ.....	20
ความหมาย.....	20
แหล่งข้อมูล.....	20
วิธีการรวบรวมข้อมูล.....	21
การวินิจฉัยการพยาบาล.....	25
ความหมาย.....	25
ความแตกต่างระหว่างการวินิจฉัยการพยาบาลกับการวินิจฉัย	
ทางการแพทย์.....	26
ขั้นตอน.....	27
โครงสร้าง.....	29
การวางแผนการพยาบาล.....	29
ความหมาย.....	29
ขั้นตอน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การปฏิบัติการพยาบาล.....	32
ความหมาย.....	32
บทบาทของพยาบาล.....	33
การประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล.....	33
ความหมาย.....	33
ขั้นตอน.....	34
การเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	35
ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	38
ความหมายของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	36
ความหมายของสื่อประสม.....	37
คุณค่าของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	38
ประเภทของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	40
ขั้นตอนการสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	41
ส่วนประกอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	43
วิธีทดสอบประสิทธิผลของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	45
การศึกษาของผู้ใหญ่.....	46
ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง.....	46
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	48
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	51
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	148
รายการอ้างอิง.....	153
ภาคผนวก.....	165
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	166
ภาคผนวก ข หนังสือขออนุญาต.....	168
ภาคผนวก ค ตารางต่าง ๆ.....	176
ภาคผนวก ง บทสไลด์ประกอบเสียงแบบบรรยาย.....	196
ประวัติผู้วิจัย.....	204

สารบัญญัตราวง

ตารางที่	หน้า
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี.....	60
2. ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 85/85 ของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี.....	62
3. คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการเรียนด้วยตนเองของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี.....	63
4. ความคิดเห็นของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานีต่อการเรียนชุดการเรียนด้วยตนเอง.....	63
5. ผลการทำแบบฝึกหัดจากการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนด้วยตนเองของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี สำหรับสไลด์ประกอบเสียง.....	177
6. ผลการทำแบบฝึกหัดจากการหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนด้วยตนเองของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี สำหรับบทเรียน.....	179
7. ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการเรียนด้วยตนเองของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี สำหรับสไลด์ประกอบเสียง.....	181
8. ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนชุดการเรียนด้วยตนเองของกรลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ อุดรธานี สำหรับบทเรียน.....	183
9. คะแนนจากการทำแบบสอบของนักศึกษาพยาบาล จำนวน 96 คน.....	186
10. คะแนนและความถี่จากการทำแบบสอบปรนัยของนักศึกษาพยาบาลจำนวน 96 คน.....	189
11. ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบสอบปรนัยเรื่องกระบวนการพยาบาล.....	191
12. เวลาที่ใช้จากการทดสอบแบบหนึ่งต่อหนึ่งและแบบกรลุ่มเล็ก.....	192

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13. เวลาที่ใช้จากการทดสอบแบบกลุ่มใหญ่.....	193
14. ผลการทดสอบของชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องกระบวนการพยาบาล ของการลองใช้แบบกลุ่มเล็กจำนวน 6 คน.....	194
15. ตารางจำแนกเนื้อหาและพฤติกรรม.....	195

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1.	แผนภูมิแสดงแหล่งข้อมูล.....	96
2.	แผนภูมิแสดงวิธีการรวบรวมข้อมูล.....	99
3.	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการวินิจฉัยการพยาบาล.....	107
4.	แผนภูมิแสดงโครงสร้างของข้อวินิจฉัยการพยาบาล.....	108
5.	แผนภูมิแสดงการวางแผนการพยาบาล.....	111
6.	แผนภูมิแสดงบทบาทของพยาบาล.....	114
7.	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการประเมินผลการปฏิบัติการพยาบาล.....	118
8.	แผนภูมิแสดงทักษะที่จำเป็นในการนำกระบวนการพยาบาลไปใช้.....	128

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย